

Звіт
про результати онлайн-опитування
здобувачів вищої освіти третього рівня (докторів філософії, PhD)
освітньо-наукової програми «Маркетинг»
Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

Комплексне опитування проведене відповідно до календаря моніторингових заходів на 2024-2025 навчальний рік серед здобувачів вищої освіти III рівня (докторів філософії, PhD) Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка під час реалізації освітньо-наукової програми «Маркетинг», основним фокусом якого була: «Якість освітньої та наукової складової освітньо-наукової програми» та «Індивідуальна траєкторія навчання». Анкетування анонімне, проведене дистанційно в Google-Forms.

Оцінювання освітньої складової ОНП здійснювалося комплексно з урахуванням якості викладання навчальних дисциплін, якості оцінювання та форм контрольних заходів, ефективності самостійної роботи й оптимальності навчального навантаження. Результати фіксувалися в числовому вираженні за 5-бальною шкалою, де 5 – відмінно, 1 – дуже погано.

У межах першого блоку анкети аспіранти засвідчили високий рівень задоволеності актуальністю і сучасністю змісту навчальних дисциплін – 100 % респондентів обрали варіант «відмінно» (5 балів).

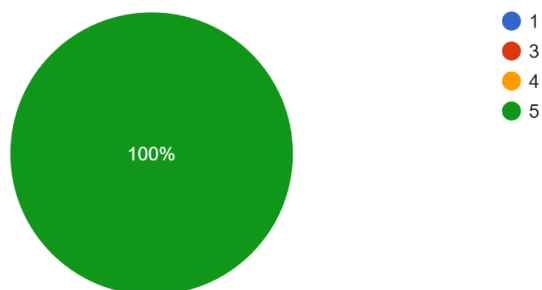

Рис. 1. Розподіл відповідей щодо актуальності і сучасності змісту навчальної дисципліни

Усі опитані аспіранти (100%) на найвищому рівні оцінили академічну та професійну кваліфікацію викладачів, що, у свою чергу, забезпечує якість освітнього процесу.

Зміст навчальних дисциплін є актуальним для 100 % опитаних.

Рівень сформованих компетентностей, сучасних знань, умінь, практичних навичок оцінений: 100% на високому рівні. При цьому усі опитані аспіранти (100%) зазначили, що в межах реалізації освітньо-наукової програми викладачі залучали до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У відкритих відповідях з-поміж форм, методів навчання, що сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу та формуванню професійних

компетентностей, аспіранти виділили *«індивідуальні консультації, онлайн-навчання, проєктне навчання, пояснювально-ілюстративний методи, дискусійні методи, а також проблемне викладання матеріалу дисциплін, дослідницькі методи»*.

100 % респондентів дали ствердну відповідь на запитання про розвиток soft skills під час викладання навчальних дисциплін. При цьому опитані респонденти зазначили, що *«soft skills під час викладання навчальних дисциплін створює ефективний освітній процес, викладачі розвивають навички ведення дискусій, ораторського мистецтва та ефективної комунікації. Також розвивають вміння працювати в команді, вести переговори та розподіляти власний час для досягнення оптимальних результатів у навчанні. При цьому найбільше розвиваються під час занять уміння вести дискусії, брати участь у публічних виступах, комунікувати з колегами та керівниками, вести переговори, уміння управляти часом»*.

На запитання *«Наскільки викладачі вміють викликати інтерес та зацікавити аспірантів до навчальних дисциплін»* опитувані дали такі відповіді: *«Викладачі постійно використовують різні методики для зацікавлення аспірантів до навчальних дисциплін»*; *«Викладачі підвищують рівень мотивації до навчання та здатність адаптувати матеріал до інтересів студентів»*, *«Всі викладачі є професіоналами і вміють викликати інтерес та зацікавити аспірантів до навчальних дисциплін»* тощо.

За результатами опитування фахівцями ЦЗЯВО був зафіксований високий рівень підготовки до роботи в міжнародному науковому середовищі, оскільки цьому сприяє: *«вивчення іноземних мов, участь у міжнародних проєктах та грантах, навчання та стажування закордоном, використання сучасних технологій та наукових баз даних, участь у міжнародних конференціях»* та усі опитані аспіранти вказують на важливість англійської мови та опрацювання іноземних джерел.

Усі респонденти відзначили високий рівень якості оцінювання та ефективність форм проведення контрольних заходів. 100 % опитуваних підтвердили, що їх чітко проінформували про зміст, систему та критерії оцінювання; про критерії, порядок, форми та строки проведення проміжної і підсумкової атестації. При розгляді об'єктивності системи оцінювання усі опитані аспіранти (100%) поставили 5 балів; систему накопичення балів визначили аспіранти як достатньо прозору, доступну і зрозумілу, при цьому викладачі аргументують виставлення балів. Усі аспіранти підтвердили, що під час навчання механізми та процедури контрольних заходів дозволяють повторне проходження форм контролю, при цьому усі вони підтвердили свою обізнаність щодо процедур оскарження спірних ситуацій оцінювання, результатів навчання та перескладання підсумкового контролю.

Усі опитані респонденти зазначили, що самостійна робота в межах навчальних дисциплін допомагає у вирішенні поставлених задач. При цьому усі опитані аспіранти зазначають, що обсяг завдань для самостійної роботи, потрібний для досягнення очікуваних результатів навчання, не завищений, при цьому є достатня кількість позааудиторного часу для виконання блоку

самостійної роботи. Загалом респонденти задоволені розподілом часу на освітню і наукову складову та вважають навчальне навантаження за ОНП збалансованим та оптимальним.

У другому блоці анкетування «Якість наукової складової ОНП» аспіранти мали можливість висловити свою думку щодо ефективності підготовки і роботи над власним науковим дослідженням. Так, усі аспіранти цілком задоволені процедурами вибору, погодження, уточнення, зміною назви дисертації в процесі підготовки в аспірантурі. При цьому аспіранти відзначають, що мають можливість обговорювати та оприлюднювати отримані наукові результати через участь у конференціях та семінарах, що проводяться в університеті, зазначивши, що *«є можливості, наприклад, участь у Студентській звітній конференції, постійно застосовується обговорення та оприлюднення отриманих наукових результатів»*.

Усі опитані аспіранти відзначили, що мають можливість залучитися до міжнародної академічної спільноти за своєю спеціальністю, зокрема через виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах, при цьому *«є можливість постійно, повідомляють у чаті зі здобувачами, консультації з науковим керівником, існує постійна можливість залучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю»*.

Аспіранти зазначили, що підготовка до академічної діяльності поза академічним середовищем відбувається у межах загальної та практичної підготовки. До того ж усі опитані аспіранти відмітили, що мають можливість участі в науково-дослідних темах, які ведуться в університеті / на кафедрі, при цьому *«пояснюється необхідність дотримання принципів академічної доброчесності»*, а також *«викладачі забезпечують матеріалами для самостійного опрацювання»*. При цьому аспіранти високо оцінюють якість організації проведення наукових досліджень в Університеті (100% опитаних аспірантів відзначили високий рівень організації наукових досліджень). До того ж опитані аспіранти зазначають, що задоволені рівнем наукового керівництва, частотою і повнотою наукових консультацій, обговоренням результатів дисертаційного дослідження, а особливо ставленням до аспіранта з боку наукового керівника.

При цьому більша частина опитаних аспірантів (75%) відзначають, що їхнє дисертаційне дослідження входить до сфери наукових інтересів наукового керівника. Вони цілком задоволені організацією та процедурою проведення щосеместрового звітування щодо виконання індивідуального плану аспіранта на кафедрі (на це вказало 100% респондентів).

Підсумовуючи, аспіранти зазначили, що повністю задоволені рівнем наукового керівництва: повнотою і частотою наукових консультацій, обговоренням стану дисертації, обговоренням результатів дисертаційного дослідження, ставленням з боку наукового керівника до аспіранта. Про високий рівень підготовки аспірантів до наукового дослідження свідчить і той факт, що усі аспіранти акцентували на відсутності труднощів при виконанні наукових досліджень. До того ж усі аспіранти відзначили

можливість апробації власних результатів досліджень, при цьому переважно висвітлення результатів досліджень відбувалося під час конференцій.

Усі опитані аспіранти зазначили, що вони мали можливість вільно обирати тему наукового дослідження та наукового керівника, з яким також мають спільні наукові праці.

Під час роботи над дисертаційним дослідженням, аспіранти зазначили, що мають доступ до підручників, монографій та інших методичних матеріалів в електронній та друкованій формі, та на 100% задоволені роботою бібліотеки.

Аспіранти також зазначили, що під час наукової роботи залучаються роботодавці, зокрема керівники кафедр, дослідницьких груп, наукових установ, які проводять фундаментальні та/або практичні дослідження для забезпечення набуття аспірантами універсальних навичок дослідника, зокрема щодо застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведенні навчальних занять, управлінні науковими проектами та/або складанні пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Наостанок аспіранти зазначили, що *«навчально-методичне забезпечення ОНП сприяє досягненню визначених цілей і завдань зокрема, через нерозривність навчання та наукової роботи. Для продукування нових ідей, провадження дослідницько-інноваційної діяльності, проведення оригінальних наукових досліджень, спрямованих на розширення та переоцінку існуючого досвіду у сфері маркетингу ОНП передбачає ОК "Методологія наукового пошуку здобувача освіти", "Маркетинг і менеджмент знань", "Управління інноваційним розвитком бізнесу"». «Усі дисципліни ОНП взаємопов'язані і це допомагає досягненню визначених цілей і завдань» тощо.*

У третьому блоці анкетування «Індивідуальна траєкторія навчання» на запитання щодо можливості вільного вибору навчальних дисциплін, у тому числі з тих, що пропонуються здобувачам за іншими ОП та ОНП, респонденти дали наступні відповіді: *«так, є можливість», «можливість вільного вибору навчальних дисциплін постійно застосовується», «сприяє академічній мобільності, міждисциплінарності та розвитку компетентностей. Це дозволяє формувати власну освітню траєкторію, проте вимагає чіткої організації та узгодження навчальних планів».*

Аспіранти підтвердили корисність вибіркових дисциплін для дисертаційного дослідження. На питання «Чи мають аспіранти можливість вибору завдань, форм та методів їх виконання в межах викладання навчальних дисциплін» респонденти відповіли ствердно та як позитивний фактор відзначили можливість разом з викладачем коригувати завдання відповідно до власних наукових інтересів, *«можливість вибору завдань, форм і методів їх виконання підвищує мотивацію, сприяє розвитку критичного мислення та враховує індивідуальні особливості навчання. Це допомагає глибше засвоїти матеріал, розвинути практичні навички та підвищити ефективність освітнього процесу».*

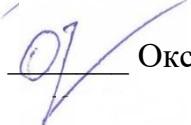
Щодо наявності доступу до інформації та можливості взяти участь у програмах академічної мобільності здобувачі дали такі відповіді: *«доступ до інформації та можливість узяти участь у програмах академічної мобільності є повністю відкритим», «доступ до інформації та участь у програмах академічної мобільності сприяють розширенню знань, набуття міжнародного досвіду та академічні інтеграції. Це відкриває нові можливості для професійного розвитку, наукової співпраці та культурного обміну».*

Аспіранти надали ствердні відповіді стосовно можливостей отримати додаткові освітні послуги в університеті (факультативне вивчення навчальних дисциплін, курси лекцій провідних учених, семінари, круглі столи, тренінги, практики тощо).

Аспіранти, що взяли участь в опитуванні, висловили задоволеність рівнем практичної складової підготовки (асистентської практики) в аспірантурі за обраною ОНП.

Отже, проведене опитування серед здобувачів вищої освіти третього рівня (доктори філософії, PhD) показав, що аспіранти дуже задоволені рівнем реалізації освітньої та наукової складової за ОНП «Маркетинг».

Фахівець Центру забезпечення якості вищої освіти Олена Мичкіна
Начальник

Центру забезпечення якості вищої освіти Оксана Одінцова